

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	Alapképzés	Tagozat	Nappali és levelező	Tanév/félév	2023-2024
Ступінь вищої освіти	(BA) бакалавр	Форма навчання	Денна та заочна	Навчальний рік/семестр	I

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	OK 10. Mai magyar nyelv: fonetika, fonológia, lexikológia, lexikográfia, frazeológia, szemantika
Назва навчальної дисципліни	OK 10. Сучасна угорська літературна мова: Фонетика, фонологія, лексикологія, лексикографія, фразеологія, семантика
Tanszék	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport
Кафедра	Кафедра Філології, Угорська філологія
Képzési program	014 Középfokú oktatás (014.026 Magyar nyelv és világirodalom)
Освітня програма	014 Середня освіта (014.026 Угорська мова та зарубіжна література)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 6 Előadás: nappali 36 levelező 14 Szeminárium/gyakorlat: nappali 36 levelező 0 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: nappali 108 levelező 166
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самотійна робота)	Тип дисципліни (обов'язковачивибіркова): обов'язкова Кредитів ECTS: 6 Лекції: денна 36 заочна 14 Семінарські/практичні заняття: денна 36 заочна 0 Лабораторні заняття: 0 Самотійна робота: денна 108 заочна 166
Tárgyfelelősoktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Karmacs Zoltán, PhD karmacs.zoltan@kmf.org.ua Dudics Katalin, PhD dudics.katalin@kmf.org.ua
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Кормочі Золтан Золтанович, доктор філософії karmacs.zoltan@kmf.org.ua Дудич Катерина Іванівна, PhD dudics.katalin@kmf.org.ua

<p>A tantárgy előkövetelményei</p> <p>Пререквізити навчальної дисципліни</p>	
<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p> <p>Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни</p>	<p>Célja a hallgatók megismerkedjenek a beszédprodukción és beszédészlelés folyamatával, a magyar hangtani rendszer sajátosságaival, a magán- és mássalhangzók egymásra hatásának törvényszerűségeivel, a szótagolás szabályszerűségeivel, bemutassa a magyar szókészlet jellemzőit (társadalmi, területi és stilisztikai rétegződését), eredet szerinti megoszlását, jelentéstani viszonyait, illetve a magyar lexikográfia legfontosabb eredményeit</p> <p>Célja és feladata bemutatni a magyar fonetika és fonológia elméleti megközelítéseit és alapkategóriáit. Megismertetni a hallgatókat a magyar hangtani rendszer sajátosságaival, jellemző törvényszerűségeivel, azok beszédben való realizációival, a magyar szókészlet különböző szempontú osztályozásával, elemzésével; a magyar nyelv területi, stilisztikai, társadalmi tagolódásának tudatosítása a hallgatókban; a frazeológia és a lexikográfia módszertani jellemzői, jelentősége, megújulási folyamatainak bemutatása.</p> <p>Компетентності:</p> <p>ЗК 1 – Здатність усно й письмово спілкуватися угорською мовою в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 6 – Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.</p> <p>ЗК 9 – Цінування мультикультурності та повага до неї.</p> <p>ЗК 11 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 12 – Розвиток навиків міжособистісного сприймання студентів з урахуванням особливостей релігійної, етнічної, мовної приналежності, соціальної захищеності особистості тощо.</p> <p>ФК 3 – Здатність демонструвати знання з теорії та історії мов, що вивчаються.</p> <p>ФК 4 – Здатність характеризувати загальні властивості літератури як мистецтва слова, закони побудови художнього твору, особливості письменницької праці, літературні стилі, наукові методи і школи в літературознавстві.</p> <p>ФК 5 – Здатність аналізувати основні тенденції розвитку зарубіжного літературного процесу та угорського письменства.</p> <p>ФК 8 – Здатність розуміти сутність й соціальне значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.</p> <p>ФК 9 – Здатність організовувати і здійснювати навчально-виховний процес з угорської мови і літератури та</p>

зарубіжної.

ФК 11 – Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 12 – Здатність до ведення ділової комунікації усно і письмово.

ФК 13 – Здатність вільно володіти угорською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ФК 14 Здатність самостійно аналізувати мовний і літературний матеріал та робити висновки.

(ПРН 1)– Використовувати угорську мову в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

(ПРН 2)– Аналізувати головні тенденції історичного розвитку угорського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти з історії Угорщинита сучасного суспільного життя.

(ПРН 3) – Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідні дані з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

(ПРН 7) – Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.

(ПРН 8) – Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.

(ПРН 10) – Володіти різноплановими методами і способами перевірки знань з угорської мови і літератури та зарубіжної літератури.

(ПРН 11) – Організовувати різні форми і способи навчальної, навчально-методичної, наукової, творчої та інших видів діяльності, які стосуються філології чи педагогіки.

(ПРН 15) – Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

(ПРН 16) – Уміння визначати художню своєрідність творів та творчості письменника загалом із використанням системи основних понять і термінів літературознавства.

(ПРН 17) – Уміння розуміти закономірності літературного процесу, художнього значення літературного твору у зв'язку з суспільно-літературною ситуацією, літературною критикою і літературною епохою.

(ПРН 18) – Знання кращих творів угорської і зарубіжної літератури.

Főbb témakörei:

A hangtan fogalma, tárgya, feladatai. A hangtan felosztása: fonetika és fonológia. A beszédhang fogalma, tulajdonságai. A beszédprodukción és beszédészlelés folyamata. A magán- és mássalhangzó fogalma. A magyar magán- és mássalhangzók rendszere. A releváns és irreleváns képzési jegyek. A

	<p>beszédhangok stilisztikai értéke, a hangszimbolika. Hangstatisztika és fonotaktika. A hangok rokonsági (korrelatív rendszere). A magyar magánhangzók és mássalhangzók egymásra hatása a beszédben. A szótag (szillaba) fogalma. A szótagolás szempontjai. A szótag szerkezete, szótagtípusok. Az írás. A hang, a betű és a fonéma közötti viszony. Szupraszegmentális hangjelenségek.</p> <p>A lexikológia fogalma, tárgya, feladatai. A szó fogalma, definiálásának problémái. A szó értékű nyelvi egységek vizsgálata: a frazeológia. A szókészlet nagysága. A magyar szókészlet tagolódása nyelvi rétegek szerint, eredet szerint. Az általános jeltudomány (szemiotika) ága: a szemantika. A szemantikai mező (jelentésmező).</p> <p>A jelentésváltozás. Jelentésbővülés, jelentésszűkülés. A lexikográfia fogalma, tárgya, feladata, kapcsolata más tudományokkal és tudományterületekkel. A szótár, a szótártípusok.</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p> <p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>A félév során három ellenőrző dolgozat megírására kerül sor az szerint 50 százalékpont értékben.</p> <p>Az év végi vizsga két részből tevődik össze: egyik szegmense az elméleti anyagokból összeválogatott két kérdés megválaszolása (50 százalékpont), másik az ellenőrző dolgozatokon szerzett gyakorlati pontok (50 százalékpont).</p> <p>A vizsgatételek három vizsgakérdésből állnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> –fonetikai és fonológiai ismeretek – 25 pont –lexikológiai, lexikográfiai, frazeológiai, szemantikai ismeretek– 25 pont – gyakorlati ismertek: az ellenőrző dolgozatokon szerzett pontok – 50 pont.
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények</p> <p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület: Google Classroom</p>
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p> <p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Imrényi András - Kugler Nóra - Ladányi Mária - Markó Alexandra - Tátrai Szilárd - Tolcsvai Nagy Gábor Nyelvtan. Budapest: Osiris Kiadó, 2018</p> <p>Kugler Nóra – Tolcsvai Nagy Gábor: Magyar nyelv. Nyitra: Nyitrai Konstanti Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara, 2015</p> <p>Tóth Péter. Szólások, kitérő feleletek és falucsúfolók kárpátaljainyelvjárásgyűjtéseimből. Szombathely, 2018</p> <p>Dudics Lakatos Katalin. 2018. „...én is nyelvjárásban beszélek”. Anyanyelv-pedagógia XI, 2. http://anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=740</p> <p>Karmacszi Zoltán: A mai magyar nyelv táblázatokban és ábrákon, Beregszász: Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség,</p>

2008

Adamikné Jászó Anna főszerk.: A magyar nyelv könyve.
Trezor Kiadó, 2007